

KNJIŽNIČARSKÉ NOVICE

2(1992), št. 3

19. marec 1992

*****

V SREDIŠČU POZORNOSTI

*****

VZPOSTAVITEV REDAKCIJSKE FUNKCIJE V SISTEMU VZAJEMNE KATALOGIZACIJE

Sistem vzajemne katalogizacije vključuje že precejšnje število slovenskih knjižnic ter narodne, univerzitetne in druge knjižnice iz ostalih republik bivše Jugoslavije. Sodelujoče knjižnice se med seboj razlikujejo tako po gradivu, ki ga obdelujejo, kot po ostalih potrebah, ki jih želijo rešiti v okviru COBISS sistema (izposoja, izpisi bibliografij, koordinacija nabave ...). Za učinkovito delovanje celotnega sistema je potrebna kvalitetna baza in pokazalo se je, da bibliografsko obdelavo gradiva kljub skupnemu pravilniku (*Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga* Eve Verone) knjižnice zelo različno pojmujejo. Pri vsebinski obdelavi, kjer takega pravilnika ni, pa se je še težje znajti.

Narodna in univerzitetna knjižnica je po Zakonu o knjižničarstvu dolžna skrbeti za kvalitetno strokovno delo slovenskih knjižnic. Ob nastajanju sistema vzajemne katalogizacije se je pokazalo, da mora tej nalogi posvetiti večjo pozornost, saj vključitev v skupno bazo nujno

zahteva poenotenje obdelave. Pri definiranju redakcijske funkcije se je izoblikovalo nekaj ključnih problemov, ki bi jih želeli organizirano in sistematično reševati, k čemur bi pritegnili čimveč bibliotekarskih strokovnjakov:

1. COBIB naj bi zajemal podatke o monografijah (vključno z disertacijami in sivo literaturo), serijskih publikacijah, neknjižnem gradivu in člankih. Knjižnice pa želijo popisati še druge vrste gradiva, vendar sedanji format zapisa za to ni primeren (npr. standardi, patentni, podatki o t. i. izvedenih delih itd.).

Za gradivo, ki ga obstoječi format ne pokriva, je potrebno najti ustrezne rešitve (format zapisa, pravilnik za obdelavo), še prej pa pretehtati, ali je res vse potrebno in zaželeno v vzajemnem katalogu in kaj bi bilo lahko zadovoljivo rešeno v lokalni bazi posameznih knjižnic.

2. Standardizacija vnosa je drug velik problem, pri katerem se pokažejo različni pristopi knjižnic in posameznikov pri obdelavi gradiva. Kvalitetna dokumentacija za vnos vseh vrst gradiva, ki jo pripravljajo strokovnjaki iz posameznih knjižnic (pravo dokumentacije koordinira IZUM) je predpogoj za dobro delo, seveda pa je treba sodelujočim knjižnicam zagotoviti tudi redno izobraževanje in obveščanje o novostih.

Zaradi različnega načina dela se je doslej

v bazi nabralo že lepo število duplikatov, ki jih je potrebno identificirati in zbrisati, pri čemer morajo sodelovati vse knjižnice.

Stopenjski opis je problem, ki zadeva tako softwarsko kot strokovno knjižničarsko plat in doslej nobena od ponujenih rešitev še ni zadovoljila obeh.

Uporaba bloka 6— za vsebinsko obdelavo je neuskaljena predvsem zaradi pomanjkanja navodil in (sicer razumljive) težnje knjižnic po kontinuiteti sistematskih, geselskih in tematskih katalogov. Nujno je upoštevanje osnovnih načel za oblikovanje deskriptorjev.

Vnašanje tujih monografij in serijskih publikacij za knjižnice, ki ne poročajo same zase, je zaradi težavnosti preverjanja podatkov manj zanesljivo in mu je potrebno posvetiti posebno pozornost (navodila za pošiljanje popolnejših listkov z vsemi potrebnimi podatki oz. priprava vhodnega dokumenta za vnos).

3. Priprava normativnih datotek je sicer zelo obsežna naloga, vendar je treba v to jabolko ugrizniti. Gre za več segmentov: osebna imena, imena korporacij, geografska imena, deskriptorji. Normativne datoteke bodo vnešene v formatu *UNIMARC/Authorities* in bodo povezovale enotno značnico imen z vsemi ostalimi inačicami, deskriptorje pa s sinonimi in sorodnimi pojmi. Osnova za našo normativno bazo bo kazalo *Slovenske bibliografije*.
4. Dodatni moduli sistema (izposoja, OPAC) se morajo razvijati sinhrono s sistemom obdelave gradiva, ker sicer lahko prihaja do "zasilnega" prilagajanja zapisov zaradi neuskaljenih rešitev.
5. Vsaka vključena knjižnica mora pristati na določena "pravila igre", saj koope-

rativni sistem slabo prenaša individualistične načine dela. Upoštevala naj bi se navodila za vnos (dokumentacija, tečaji, nasveti strokovnjakov za posamezna strokovna področja). Testne baze so prvo sito, potrebna pa je še stalna kontrola. Knjižnice naj NUK redno obveščajo o problemih pri obdelavi.

To je nekaj najvažnejših sklopov, ki naj bi jih pokrivala nova redakcijska funkcija. Na nekaterih elementih naštetih nalog je delo že steklo, druge pa še čakajo. Upamo, da bomo k sodelovanju pritegnili čimveč strokovnjakov - zato vas vabim, da osnovni program dopolnite s svojimi predlogi in se aktivno vključite v reševanje skupnih problemov.

Zlata Dimec

*****

SPECIALNE KNJIŽNICE

*****

STANJE V MUZEJSKIH IN GALERIJSKIH KNJIŽNICAH V SLOVENIJI

Oddelek za muzejsko dokumentacijo pri Slovenskem etnografskem muzeju se je, po analizi stanja v slovenskih muzejih in galerijah, lotil tudi pregleda stanja v muzejskih in galerijskih knjižnicah v Sloveniji.

Cankarjev dom bo od 13. do 16. septembra 1993 gostil strokovnjake iz vsega sveta na letni CIDOC -ovi konferenci. CIDOC je organizacija, ki na mednarodnem nivoju skrbi za muzejsko in galerijsko dokumentacijo in je komisija mednarodnega združenja za muzeje ICOM (podobno kot IFLA v knjižničarstvu).

Konferenca z naslovom *Vzhod se sreča z Zahodom* bo priložnost, kjer bodo slovenski muzejalci in galeristi izmenjali izkušnje na področju dokumentacije muzejskega in galerijskega gradiva s strokovnjaki v glavnem iz Amerike, vzhodnih držav, skandinavskih držav in od drugod. V okviru konference bo en dan namenjen tudi muzejskim in galerijskim knjižnicam. To priložnost pa bi veljalo kar najbolje izkoristiti, saj je že prvi pogled na situacijo v tovrstnih specialnih knjižnicah pokazal na dokaj klavrno stanje.

V glavnem se je Oddelek za muzejsko dokumentacijo začel zanimati za probleme muzejskih knjižničarjev, ko so ti začeli prihajati po nasvete na Oddelek za nakup računalniških programov. Oddelek se že vrsto let ukvarja z avtomatizirano dokumentacijo muzejskega in galerijskega gradiva, vendar ima, v primerjavi s knjižničarstvom, še primarne probleme: standardizacija. Na standarde pa so vezani problemi terminologije, klasifikacije, nomenklature, skratka, priprava na enotni dokumentacijski sistem, ki bi bil podlaga za računalniško izmenjavo podatkov, oziroma informacijski sistem. Na enotni dokumentacijski sistem pa muzejski delavci še niso pripravljani, oziroma jim ni treba biti pripravljen, saj ni s strani financerja (Ministrstva za kulturo) postavljenih nobenih pogojev, rokov ali restrikcij zaradi neopravljenega dela ali nakupa "highly sophisticated" računalniške opreme. Edina postavka, ki jo poslušamo že vrsto let je, naj se zainteresirani med seboj dogovorijo. Tu pa nastopi uveljavljanje matičnosti, nacionalnosti, skratka, takoimenovana muzejska mreža, ki se po dolgih letih rojevanja še ni uspela roditi.

Ravno takšni problemi so prisotni tudi v muzejskih in galerijskih knjižnicah, kjer pa so (po nekaterih muzejih) razmere take, da se lahko vprašamo, oz. postavimo načelno vprašanje financerju (Ministrstvu), če sploh podpira existenco takih knjižnic.

Anketa. Vseh muzejskih in galerijskih knjižnic v Sloveniji je 33. Na anketo, ki jo je pripravil Oddelek za muzejsko dokumentacijo prve mesece letos, se je, razen ene galerije, odzvalo 32 muzejskih in galerijskih knjižnic, tako da so odgovori na vprašanja kar se da popolni, kažejo pa na situacijo v teh specialnih knjižnicah.

- Muzejske in galerijske knjižnice so v glavnem interne (18) in strokovne ter priročne (15).
- V vseh knjižnicah je zaposlenih 12 kustosov (glede na stroko muzeja) in 16 delavcev s knjižničarskimi nazivi (knjižničar 4, bibliotekar 4, itd.). Po enega delavca v knjižnici ima 19 muzejev, po dva pa en muzej, izstopa Narodni muzej s 5 zaposlenimi. Veliko muzejev je, ki imajo v knjižnicah zaposlenega delavca, ki je hkrati še na drugih delovnih mestih (5 muzejev) in 4 muzeji, ki nimajo nikogar zaposlenega v knjižnici.
- Po izobrazbi je največ delavcev (11) z diplomom FF, 7 jih je s srednjo izobrazbo in 4 z višjo, eden je z doktoratom. Strokovni izpit ima 22 delavcev, 5 ga nima, v glavnem iz knjižničarske stroke (15) in iz muzeološke stroke (5).
- Knjižnice so v glavnem velike od 30 do 40 m², dve knjižnici izstopata iz povprečja, ker sta večji od 100 m² in ena knjižnica ima 272 m². Dva muzeja pa nimata prostorov za svojo knjižnico. 17 muzejev ima poleg knjižnice še čitalnico, s povprečno 12 sedeži, 9 muzejev pa čitalnice nima.
- Knjižnice imajo od 30 do 3000 obiskovalcev letno, v glavnem imajo AIK kataloge.
- Najzanimivejši so podatki o računalniški opremljenosti muzejskih in galerijskih knjižnic (hardware in software). 14

knjižnic ima računalnike (IBM PC 286 in 386), računalniške programe za knjižnico uporablja 8 muzejev in galerij in sicer 8 različnih: Knjiga, KIS, RAPO, ISIS, Šolska knjižnica, VIR, Paradox, dBase. Ta niz podatkov kaže na realno sliko v slovenskem muzealstvu.

- Knjižničarje najbolj zanima podatek, koliko gradiva hranijo muzejske in galerijske knjižnice. Število knjig je 336.000, 40.000 je naslovov periodike in okoli 100.000 enot neknjižnega gradiva.
- Knjižnice so v glavnem financirane iz proračuna muzeja ali galerije, torej od Ministrstva za kulturo.

V čem je specifika knjižnega gradiva, ki ga hranijo muzejske in galerijske knjižnice? Vsekakor v povezavi knjižnega in muzejskega (galerijskega) gradiva, obravnavi knjig kot muzealij in hranjenje ogromnega števila neknjižnega gradiva (arhiva, drobnega tiska, itd.), ki ga je ravno tako potrebno urediti in je, ker leži neobdelan, mrtev kapital, lahko pa bi bil vitalen del naše kulturne dediščine.

Kako organizirati muzejske in galerijske knjižnice? Vsekakor je anketa le delno odkrila probleme, s katerimi se soočajo te specialne knjižnice, ki so prepuščene same sebi in njihovim knjižničarjem, ki rešujejo te probleme kakor vejo in znajo.

Strokovnjaki iz NUK-a dr. M. Popovič, S. Bahor in Z. Dimec, ter N. Češnovar iz CTK so ponudili strokovno pomoč, ki smo jo definirali na sestanku muzejskih in galerijskih knjižničarjev v KIC-u v Ljubljani februarja letos. Projekt, katerega temelj je temeljita analiza organiziranosti in nadaljnega delovanja, naj bi bil, seveda če bodo zagotovljena finančna sredstva s strani Ministrstva, pripravljen do poletja letos.

Vse priprave in dogovarjanja že potekajo, tako da upam, da bodo tudi slovenske muzejske in galerijske knjižnice imele kaj pokazati na CIDOC-ovi konferenci drugo leto v Ljubljani.

mag. Marjeta Mikuž,
Oddelek za muzejsko dokumentacijo

*****

SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNE KNJIŽNICE

*****

SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNE KNJIŽNICE USTANOVILE SVOJO ZVEZO

Splošnoizobraževalne knjižnice Slovenije so v četrtek, 27. februarja 1992 na Bledu na svojem zboru, ki se ga je udeležilo 51 ravnateljev ali vodij knjižnic, ustanovile *Zvezo SIK Slovenije* (koordinacijsko delovno telo), ki bo poslej zastopala slovenske SIK v izvajanju poslovnih odločitev skupnega pomena. Zveza bo v skladu z ustanovitvenim aktom uresničevala naslednje temeljne cilje pri svojem delovanju:

- povezovanje članic pri reševanju skupnih problemov,
- usklajevanje razvoja članic na posameznih področjih,
- usklajevanje obveznosti in nagrajevanje delavcev,
- medsebojna pomoč pri reševanju posameznih problemov,
- informiranje članic o skupnih zadevah.

Ustanovitveni akt Zveze SIK Slovenije je bil sprejet soglasno, že na Bledu pa ga je podpisalo in s tem potrdilo pristop 50 knjižnic.

Zbor članic Zveze SIK je izvolil tudi svoje organe v skladu z ustanovitvenim aktom: predsednika zbora in upravnega odbora, upravni odbor in nadzorni odbor. V organe Zveze so bili izvoljeni:

1. za predsednika upravnega odbora Zveze in s tem hkrati tudi zbora: RAJKO SLOKAR, ravnatelj Goriške knjižnice Franceta Bevka;
2. Upravni odbor Zveze pa je bil izvoljen v naslednji sestavi:
  - JANKO GERMADNIK, Knjižnica Edvarda Kardelja v Celju,
  - LUDVIK KALUŽA, Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka,
  - JANEZ LAH, Knjižnica Jožeta Mazovca Ljubljana,
  - JANEZ MEŽAN, Študijska knjižnica Mirana Jarca Novo mesto,
  - DRAGICA TURJAK, Mariborska knjižnica Maribor,
  - ALENKA ZUPAN, Knjižnica Bežigrad Ljubljana.
3. Upravni odbor Zveze je bil izvoljen v sestavi:
  - IVO PINTARIČ, Knjižnica Oton Župančič Ljubljana,
  - ZVONKA PRETNAR, Zavod za kulturo in izobraževanje (Tržiška knjižnica) Tržič,
  - CVETA ZALOKAR-ORAŽEM, Knjižnica Domžale.

Zbor knjižnic je sprejel tudi Statut Zveze SIK Slovenije in delovni program, v katerem je poudarjeno:

Pri svojem delu se bo Zveza SIK povezovala tudi z Enoto za razvoj knjižničarstva pri NUK,

s Strokovnim svetom za knjižničarstvo, Ministrstvom za kulturo R Slovenije, Odborom za kulturo pri Skupščini R Slovenije ter z ZBDS in njenimi komisijami oziroma sekcijami.

Temeljno področje dela Zveze SIK je poslovni segment dejavnosti SIK: organizacija poslovanja, financiranje, management, tehnologija, komunikacije, vrednotenje dela, izobraževanje kadra itd. Ker pa je poslovni segment dejavnosti SIK vedno tesno in neposredno povezan tudi s strokovnim, bo Zveza SIK sodelovala tudi pri reševanju določenih strokovnih problemov knjižnične dejavnosti. Izhajajoč iz načelnih ciljev in vsebine dejavnosti, navedenih v ustanovitvenem aktu in statutu Zveze SIK, bodo konkretne naloge za delo segele predvsem na naslednja področja:

- slovenski nacionalni program za SIK,
- računalniška in komunikacijska tehnologija v SIK,
- skupna nabavna politika,
- financiranje delovanja knjižnic,
- finančno poslovanje, pisarniško poslovanje in arhiviranje,
- zakonodaja v zvezi s SIK,
- vrednotenje dela v SIK,
- izobraževanje,
- obveščanje članic Zveze SIK.

Zbor knjižnic je tudi določil prednostne sklope nalog, ki naj jih Upravni odbor uresniči v letu 1992; ti sklopi so naslednji:

- kolektivna pogodba za kulturo in financiranje dela knjižnic,
- zakon o knjižničarstvu,
- normativi in standardi za delo SIK,

- računalniška in komunikacijska oprema za SIK,
- organizacija domoznanske dejavnosti.

Ker bo Zveza SIK svoje delovanje financirala iz prispevkov članic, je zbor knjižnic določil tudi letno članarino posamezne knjižnice za leto 1992, ki znaša 6.000,00 SLT.

Svoj sedež bo Zveza SIK imela v Knjižnici Bežigrad, Ljubljana, Vodovodna 3.

Knjižnice, ki še niso članice naše zveze, vabimo, da se včlanijo, saj bomo združeni veliko učinkovitejši pri svojem delu.

Ludvik Kaluža,
Knjižnica Ivana Tavčarja, Škofja Loka

PROGRAM DELA ZVEZE SIK SLOVENIJE

Temeljni cilji in delovne naloge Zveze SIK Slovenije so načelno opredeljeni v 5. in 6. členu Akta o ustanovitvi Zveze SIK ter v 6. in 7. členu Statuta Zveze SIK.

1. Slovenski nacionalni program za SIK:

- doseči, da bo Ministrstvo za kulturo Teze o slovenskem nacionalnem programu obravnavalo in jih uvrstilo v nacionalni program kulture vsaj za leto 1993
- sodelovati v razpravah in odločitvah o mreži knjižnic v R Sloveniji (status knjižnic ter mreža tudi v povezavi s predvideno novo regionalizacijo in upravno razdelitvijo R Slovenije)

2. Računalniška in komunikacijska tehnologija v SIK:

- prizadevanje za povezavo različnih programskih paketov in sistemov, ki se sedaj uporabljajo v slovenskih SIK za avtomatsko obdelavo podatkov in komunikacije: ATLAS, VIR ipd. Spodbujanje in terjanje, da ustrezna strokovna telesa, kot so Komisija za avtomatizacijo pri Ministrstvu za kulturo, IZUM, NUK, pripravijo konverzije teh sistemov in omogočijo njihovo neposredno povezavo
- prizadevanje, da se bo v letu 1992 nadaljevalo financiranje nadaljnega računalniškega opremljanja SIK po že dogovorjeni dinamiki

3. Skupna nabavna politika:

- knjižnično gradivo: oblikovati skupni in povezani nastop SIK do dobaviteljev knjižničnega gradiva (založbe in knjigarne); dogovoriti se o popustih pri nakupih - popusti naj bi bili enotni
- računalniška tehnologija: skupni nastop pri nakupih in zniževanje cene zaradi večjih naročil
- drugi material: skupna-združena naročila zaradi nižje cene

4. Financiranje delovanja knjižnic:

- v dogovoru z Ministrstvom za kulturo doseči, da bo financiranje z njihove strani potekalo po dogovorjeni dinamiki, da bo mogoče dejavnost racionalneje načrtovati
- oblikovati enotni skupni nastop do občinskih financerjev SIK in prizadevati si za poenotenje kriterijev za financiranje SIK

5. Finančno poslovanje, pisarniško poslovanje in arhiviranje:

- prizadevanje za poenotenje finančnega poslovanja knjižnic
- prizadevanje za poenotenje poslovanja z bralcem in knjigo oziroma KG pri izposoji
- poenotenje kriterijev za arhiviranje dokumentov o delu SIK

6. Zakonodaja v zvezi s SIK

- sodelovanje v pripravi Zakona o knjižničarstvu - predlogi in pripombe
- sodelovanje v pripravi druge zakonodaje, ki bo zadevala SIK

7. Vrednotenje dela v SIK

- prizadevanje za poenotenje izhodišč za vrednotenje dela knjižničnih delavcev - oblikovanje predloga ovrednotenja nosilnih strokovnih profilov v SIK
- prizadevanje za to, da bodo tudi financerji sprejeli tako poenotene kriterije in izhodišča
- pregled in morebitna dodelava in dopolnitev veljavnih normativov in standardov za delo SIK, ki zadevajo vrednotenje dela
- prizadevanje, da taki poenoteni kriteriji pridejo tudi v kolektivno pogodbo za področje kulture
- prizadevanje, da bodo financerji spoštovali kolektivno pogodbo za kulturo

8. Obveščanje članic Zveze SIK:

- tekoče obveščanje članic o aktualni problematiki ter o delu upravnega odbora

9. Izobraževanje:

- organizacija izobraževalnih seminarjev za poslovodne delavce SIK (ravnatelji, vodje, računovodje)
- organiziranje in sodelovanje v organizaciji strokovnega izobraževanja knjižničnih delavcev; prizadevanje za to, da bo strokovno izobraževanje (pripravištvu, strokovni izpiti) tudi zakonsko sankcionirano

Izobraževalni program:

1 za ravnatelje

1.1 Management v knjižnicah

- komunikacija kot pogoj za učinkovito poslovanje
- pravila poslovnega obnašanja: manager kot poznavalec lastne regionalne kulture in poznavalec drugih kultur
- znanje in ustvarjalnost - gibalno razvoja

1.2 Vodenje in reševanje konfliktov

- odnos do lastnega kolektiva
- uvajanje in izvedba sprememb
- kako delegirati naloge, odgovornost in avtoriteto
- kako pripraviti in izpeljati pogovor s težavnim delavcem
- nagrajevanje in njegove pasti
- kako si razporediti čas
- kako povečati delovno disciplino
- racionalno odločanje

1.3 Pisarniško poslovanje

- organizacija pisarniškega poslovanja
- računalnik: racionalizacija ravnateljevega dela
- arhiviranje: načela in organizacija

2 Za knjižničarje

- poslovanje, kaj je to
- knjižnica kot javni zavod
- soupravljanje ni samoupravljanje
- organiziranost pisarniškega poslovanja
- arhiviranje
- knjižničar: bralec
- dvig kakovosti življenja v knjižnici
- izobraževalna dejavnost v knjižnicah

PROJEKTNA SKUPINA ZA RAČUNALNIŠKO OPREMLJANJE SPLOŠNOIZOBRAŽEVALNIH KNJIŽNIC 3. -5. SKUPINE ŽE DELUJE

V drugi številki *Knjižničarskih novic* je bil objavljen dokument Ministrstva za kulturo o imenovanju Projektne skupine za računalniško opremljanje splošnoizobraževalnih knjižnic 3. - 5. skupine. Skupina bo delovala v okviru Enote za razvoj knjižničarstva pri Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani, za svoje delo pa bo odgovorna neposredno Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije, ki bo projekt opremljanja knjižnic tudi financiralo.

Projektne skupini sta bili zadani predvsem dve osnovni nalogi:

1. Stalna naloga - neodvisna recenzentska dejavnost za strojno in programsko opremo, ki se uporablja v SIK 3. -5. skupine ter za vso novo opremo.
2. Enkratna naloga - priprava razpisa za nabavo strojne in programske opreme v SIK 3. -5. skupine po fazah:

- opredelitev zahtev oz. kriterijev za razpisne pogoje
- izvedba razpisa
- ocenjevanje in izbor ustreznih rešitev
- natančno definiranje programskih rešitev z izbranim izvajalcem in delava programov
- testiranje in dopolnjevanje programskih rešitev
- spremljanje nabave strojne opreme v skladu s planom nabave, rezultati razpisa in razpoložljivimi sredstvi
- svetovanje pri praktični izvedbi opremljanja in instalaciji programov
- spremljanje programa izobraževanja
- vzpostavitev "Kluba uporabnikov"
- analiza in ocena delovanja sistema po zaključku testnega obdobja

Projektna skupina je v svoji popolni sestavi (7 članov) že pričela z delom. Zastavila si je termiski plan in oblikovala osnovno ogrodje zahtev, ki jih bo morala programska oprema upoštevati.

Ivan Kanič

SIK IN MANAGEMENT

Iz fondov INDOK centra/knjžnice za bibliotekarstvo v NUK smo tokrat izbrali nekaj pomembne priročniške literature na temo *javne knjižnice in management*. Taki tematski prikazi bodo postali značilnost vsake številke *Knjižničarskih novic*.

Ker je v zvezi z recenzijami ge. S. Novljan iz prejšnje številke že prišlo do nespo-razumov, bi radi poudarili, da so navedene knjige na voljo za izposajo (medknjižnično ali pa se oglasite osebno), NUK jih nima na zalogi in jih ne prodaja, saj ni knjigarna. Vaše želje mi lahko sporočite na tel.:061/150-141 in 150-131, int. 54, ali pa preko VMSmail-a (NUK::DARE).

- Barlow, Richard. *Team librarianship : the advent of public library team structures*. London : Clive Bingley, 1989. 175 str. ISBN 0-85157-450-5.
Knjiga nam na zanimiv način podaja teorijo in prakso teamske oblike dela v knjižničarstvu, njegove prednosti in pomanjkljivosti, hkrati pa s študijami primerov v britanskih javnih knjižnicah prikazuje zgodovino in rezultate takega načina dela v obdobju 1968-86.
- *Planned public relations for libraries : a PPRG handbook* / ed. by Margaret Kin-
nell. London & Los Angeles : Taylor Gra-
ham, 1989. 118 str. ISBN 0-947568-31-X.
Priročnik, ki seznanja managerje v knjižničarstvu z osnovami vodenja odno-
sov z javnostjo in nakazuje nekaj rešitev
na marketinški osnovi.
- *Public libraries today and tomorrow : approaches to their goals and manage-
ment* / ed. by H. Ernestus and H. D. We-
ger. London: The British Library Board,
1986. IX, 228 str. (Library and informa-
tion research report; 50). ISBN 0-7123-

3078-X.

Knjiga iz svetovno uveljavljene zbirke *LIR* prinaša referate s posvetovanja leta 1984 v Nemčiji. Glavne teme: funkcije, cilji in planiranje v javni knjižnici; mar-
keting; novi mediji - novi izzivi; mana-
gement; stroškovne analize; financiranje;
odnosi z javnostjo.

- Usherwood, Bob. *The visible library : practical public relations for public libra-
rians*. London: The Library Association,
1982. XII, 207 str. ISBN 0-85365-562-6.
Temeljno čtivo za vsakega managerja v
javni knjižnici! Bestseller v Veliki Bri-
taniji, kjer je doživel že nekaj izdaj in
ponatisov. Nosilna tema: vodenje stikov
z javnostjo, vrednostna analiza le-teh in
rešitve.
- Moore, Nick. *Comment mesurer l'effica-
cité des bibliothèques publiques : projet
de manuel*. Paris: UNESCO, 1989. 57
str. (PGI/89/WS/3).
Če želite oceniti delovanje vaše knjižnice,
boste tu našli vse potrebne elemente za
evalvacijo: knjižnični fondi, osebje, infor-
macijska služba, izposoja, uporabniki, in
še vzorce za izvedbo tovrstne analize z
metodami za interpretacijo. Kratko in je-
drnato!
- *Output measures for public libraries : a manual of standardized procedures /
prep. by Nancy A. van House*. 2nd
ed. Chicago & London: American Library
Association, 1987. XV, 99 str. ISBN 0-
8389-3340-8.
Vse, kar smo našli pod prejšnjo točko,
plus uporaba statističnih metod. Vzorci!
- *Planning and role setting for public li-
braries : a manual of options and pro-
cedures* / prep. by Charles R. McClure et
al. 3rd print. Chicago & London: Ame-
rican Library Association, 1988. XX, 117

str. ISBN 0-8389-3341-6.

Dragocena pomoč vodi knjižnice pri identifikaciji in definiranju vloge in ciljev splošnoizobraževalne knjižnice. V strnjeni obliki podaja temelje planiranja, ki je v naših razmerah res nekoliko zapleteno zaradi naglo se spreminjajočih razmer, vendar, brez poznavanja osnov planiranja verjetno še težje...

- Gervasi, Anne. *Handbook for small, rural, and emerging public libraries*. Phoenix & New York: Oryx Press, 1988. XII, 196 str. ISBN 0-89774-303-2.

Priročnik se posveča vodenju in upravljanju javnih knjižnic izven urbanih središč, t. j. na "podeželju", kar pa ne izključuje druge publike, saj te knjižnice delujejo po enakih principih.

- Bird, Jean. *In-service training in public library authorities*. London: The Library Association, 1986. VIII, 151 str. (BLRDR; 5898). ISBN 0-85365-827-7.

Študija je osredotočena na permanentno izobraževanje osebja v javnih knjižnicah. Posebej obravnava izobraževalne cilje in programe.

- *Eine Marketingkonzeption für Öffentliche Bibliotheken* / Peter Borchardt et al. Berlin: Deutsches Bibliotheksinstitut, 1987. 249 str. (Dbi-Materialien; 71). ISBN 3-87068-871-8.

Študija, ki je bila izdelana na Nemškem inštitutu za bibliotekarstvo v Berlinu, seznanja bralca z osnovami tržnega obnašanja v knjižnični in informacijski dejavnosti. Dober poduk za tiste, ki mislijo, da jim mora prav vse financirati država!

- Fox, Beth W. *The dynamic community library : a creative, practical, and inexpensive ideas for the director*. Chicago &

London: American Library Association, 1988. XII, 138 str. ISBN 0-8389-0496-3.

Še ena zanimiva knjiga s področja managementa javnih knjižnic, ki umešča knjižnico v kontekst skupnosti, kjer se nahaja. Poučno, opremljeno z zabavnimi karikaturami.

Dare Balazič

*****

ŠOLSKE KNJIŽNICE

*****

GIMNAZIJSKI PROGRAM IN ŠOLSKA KNJIŽNICA

Spet smo dobili publikacijo, ki bi morala opredeljevati mesto in vsebino dela šolske knjižnice, pa je ne. Gre za publikacijo *GIMNAZIJSKI PROGRAM*, Ljubljana, Zavod RS za šolstvo in šport, 1992.

Ko smo leta 1990/91 začeli v slovensko srednjo šolo ponovno uvajati gimnazijo (in že nekaj let prej srednjo šolo prenavljati), smo od te sodobne, prenovljene šole vsi zelo veliko pričakovali. Mislili smo, da bo v taki šoli šolska knjižnica zagotovo našla mesto, ki ji gre. Na to so nakazovali celo nekateri deli v že leta 1990 objavljeni brošuri *Gimnazijski program*, ki jo je prav tako izdal Zavod RS za šolstvo. Citiram:

- Gimnazija mora postati šola, kjer vlada intelektualna svoboda in kreativnost... Program je namenjen predvsem pripravi učencev za študij na univerzi... (str. 3)
- Sodobna gimnazija mora naučiti učence, da se bodo znašli v svetu informacij in novih komunikacij ter jih uporabljali... (str. 4)

- Učenci morajo imeti v gimnaziji možnost dela in študija v laboratorijih, specialnih učilnicah, knjižnici in drugih prostorih ob stalni pomoči učiteljev... (str. 4)

Navedeno je dalo slutiti, da bi z ustreznim pristopom (ustanovitev predmetne skupine za knjižnično dejavnost pri Zavodu za šolstvo, posvetovanje v Novi Gorici leta 1990, pedagoška svetovalka za knjižničarstvo pri Zavodu za šolstvo...) lahko oblikovali smernice za delovanje sodobne šolske knjižnice in jih seveda tudi objavili v ustreznih publikacijah, ki so za šole tudi obvezujoče.

Žal se to ni zgodilo. Izšla je publikacija *GIMNAZIJSKI PROGRAM* (1992), v kateri o mestu, nalogah, ciljih in vsebini šolske knjižnice ni napisane niti besede, še več, knjižnica sploh ni omenjena. Svoje mesto ni našla niti v 8. poglavju: *Materialni pogoji za izvedbo programa*, kjer piše: pogoji so opredeljeni v učnih načrtih posameznih predmetov (str. 18). Seveda sem pregledala tudi učne načrte posameznih predmetov, morda se pa med njimi skriva kakšna naloga šolske knjižnice ali celo knjižničarja, saj publikacija predstavlja tudi kadrovske pogoje za gimnazijski program. In kaj sem našla? Citiram:

- Slovenski jezik in književnost, materialni pogoji:
Posamezne učne ure lahko učitelj izvede v šolski knjižnici. Šolska knjižnica mora imeti v svojem knjižnem fondu strokovno literaturo, leposlovne revije ter besedila za obvezno domače branje (str. 25)
- Matematika, materialni pogoji:
Učitelj mora imeti na razpolago vso sodobno strokovno literaturo za pouk matematike v osnovnih in srednjih šolah (str. 30)
- Med tujimi jeziki, zlasti italijanskim in madžarskim, pa spet med materialnimi

pogoji:

V učilnici naj bo učencem na razpolago še temeljna literatura v tujem jeziku npr. slovarji, slovnice, priročniki, revije itd. (str. 83) in še

V učilnici naj bo učencem na razpolago še čtivo v italijanskem jeziku: knjige razvrščene po zahtevnosti in po smereh, časopisi, revije, namenjene mladim, in slovarji (str. 102 in 112) in isti tekst za madžarski jezik (str. 137).

- Umetnost, materialni pogoji:
minimalna oprema: ... učilnica za likovno vzgojo z možnostjo zatemnitve ali prostor v šolski medioteki.

Minimalni seznam literature je opredeljen v dosedanjem učnem načrtu. Učitelj lahko po lastni presoji uporablja drugo dosegljivo literaturo (str. 137)

In to je vse. Če zelo iščeš, morda nekaj najdeš, vendar te to ne zadovolji. Upam, da bom s tem zapisom opozorila za to odgovorne ljudi na Zavodu za šolstvo in da bodo v naslednjo izdajo take publikacije uvrstili tudi poglavje o šolski knjižnici.

Majda Steinbuch,

II. gimnazija Maribor

IZOBRAŽEVANJE ŠOLSKIH KNJIŽNIČARJEV DRUGAČE

Izobraževanje šolskih knjižničarjev poteka preko društva bibliotekarjev določenega kraja ali Slovenije in tudi preko Zavoda RS za šolstvo in aktivov, ki so organizirani pri organizacijskih enotah Zavoda za šolstvo. Pri republiškem Zavodu za šolstvo imamo pedagoško svetovalko za knjižnično dejavnost, pri organizacijskih enotah pa navadno skrb za šolske knjižnice prepustijo pedagoškemu svetovalcem

za slovenski jezik, ki skupaj z vodji aktivov sklicujejo sestanke in druge oblike izobraževanja knjižničarjev.

Znano je, da mora šolski knjižničar pri načrtovanju in izvajanju bibliopedagoških ur pri različnih predmetih sodelovati z učitelji teh predmetov in skupaj z njimi ure načrtovati, pripravljati in izvajati. Najpogostejša pripomba knjižničarjev je, da učitelji niso informirani o takem delu, da jih je težko prepričati v nujnost skupnih ur v knjižnici...

Pri Zavodu RS za šolstvo OE Maribor smo že leta 1988 začeli skupaj s pedagoško svetovalko za biologijo in kemijo in knjižnico II. gimnazije Maribor (takrat Srednja naravoslovna šola Miloš Zidanšek) izobraževati tudi učitelje o vlogi šolske knjižnice v učnovzgojnem procesu, izvedli smo bibliopedagoško uro biologije na temo genetika. Leta 1990 sem imela predavanje za učitelje biologije in kemije srednjih šol občine Maribor o vključevanju šolske knjižnice v učnovzgojni proces, o knjižničnem informacijskem sistemu in o računalniku v knjižnici. S kolegico biologinjo sva na povabilo pedagoške svetovalke za biologijo in kemijo imeli na razstavi učil v Ljubljani (1991) bibliopedagoško delavnico na temo *Morje in oceani*.

Sodelovanje s posameznimi pedagoškimi svetovalci Zavoda RS za šolstvo OE Maribor se razširja. 5. marca sva s pedagoško svetovalko za geografijo Vero Malajner izvedli v knjižnici II. gimnazije geografsko bibliopedagoško učno delavnico, tema: *URBANIZACIJA*, na katero sva povabili skupaj učitelje geografije in knjižničarje. Izdelali sva delovne liste za iskanje informacij na zastavljeno temo, učitelji in knjižničarji pa bodo skupaj izvedli uro v knjižnici in se pri tem seznanili tudi z najsoodobnejšo geografsko literaturo v angleškem jeziku, ki jo ima naša knjižnica za potrebe mednarodne mature. Udeležencem bom predstavila tudi bazo vzajemne katalogizacije in iskanje geografskih informacij.

Mislím, da je tak način strokovnega izpopol-

njevanja zelo primeren in učinkovit. Upam, da bo še kakšen kraj povzel naše izkušnje, saj vedno iščemo ideje in predloge za izobraževanje pedagoških delavcev - učiteljev in knjižničarjev.

Majda Steinbuch,

II. gimnazija Maribor

SEMINARJI STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE SREDNJEŠOLSKIH KNJIŽNIČARJEV

Podskupina za strokovno izpopolnjevanje in vzgojno-izobraževalno delo v šolski knjižnici, ki deluje pri predmetni skupini za knjižnično dejavnost na Zavodu Republike Slovenije za šolstvo in šport v smislu permanentnega izobraževanja šolskih knjižničarjev, je že v začetku leta 1991 načrtovala in v *Prosvetnem delavcu* (marec 1991) razpisala seminarje za knjižničarje v srednjih šolah in domovih za učence srednjih šol.

V decembru 1991 in januarju 1992 pa so v organizaciji Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in šport ter v sodelovanju matične službe NUK iz Ljubljane in s pomočjo srednjih šol, kot tudi knjižničarjev praktikov iz osnovnih in srednjih šol, potekali seminarji na Ptuj, v Novi Gorici in Kranju.

Seminar je bil razpisan pod naslovom *Uresničevanje bibliopedagoškega dela v šolski knjižnici*. Udeležilo se ga je 70 šolskih knjižničarjev iz vse Slovenije oziroma tistih, ki so se na seminar prijavili.

Udeleženci so poslušali oz. obdelali naslednje vsebine:

1. Principi strokovne obdelave periodičnega tiska - predstavila jih je ga. Jelka Gaz-

voda, bibliotekar specialist v NUK Ljubljana.

2. Računalnik in uporaba računalniškega programa v šolski knjižnici: temo je knjižničarjem teoretično in praktično prikazal g. Boris Jukič, svetovalec v Goriški knjižnici.
3. Pedagoško vlogo srednješolske knjižnice pri pripravi razstav, predavanj in literarnih večerov je ob video kaseti in iz lastnih izkušenj osvetlil prof. Miha Mohor, bibliotekar v Gimnaziji Kranj.
4. Bibliopedagoško delo v šolski knjižnici - medioteki in bralno značko nekoliko drugače je zelo zanimivo prikazala ga. Valerija Pukl, višja knjižničarka iz osnovne šole Polzela.

Knjižničarji so seminar zelo dobro sprejeli in na njem aktivno sodelovali. Ob koncu je vsaka skupina seminar skozi anketni vprašalnik tudi ocenila in predlagala vsebine, metode in organizacijo seminarja v bodoče.

Letošnjo vsebino, metode dela in organizacijo je ocenilo kot zelo primerno 53 % udeležencev in kot primerno 45 %, le dva odgovora sta ocenila organizacijo in metode dela kot manj primerno, nista pa dala predlogov, kako seminar izvesti drugače. Večina je bila zadovoljna tudi s časom in dvodnevni trajanjem seminarja.

Ob vprašanju, kaj bi želeli v bodoče, so bile največkrat navedene naslednje vsebine, ki jih bomo skušali vključiti v seminarje v šolskem letu 1992/93:

1. Pedagoška vloga srednješolske knjižnice in knjižničarja (izvajanje bibliopedagoškega dela z razredi in skupinami)
2. Didaktična priprava knjižnih razstav, organiziranje literarnih večerov ipd.

3. Vključevanje in iskanje podatkov v vzajemnem katalogu in preko ATLASA
4. Prepisovanje podatkov iz vzajemnega kataloga v lastno zbirko
5. Strokovna obdelava serijskih publikacij po ISBD(S)
6. Strokovna ekskurzija z ogledom medioteknih informacijskih centrov v tujini
7. Didaktične delavnice in projektno delo v šolski knjižnici - medioteki.

Ema Stružnik,

Zavod RS za šolstvo in šport

*****

BORZA DELA

*****

Center za mednarodno sodelovanje in razvoj - CMSR, 61109 Ljubljana, Kardeljeva pl. 1, pp 97, tel.: 061/183597, 181372. Za dela in naloge v specialni knjižnici Centra za mednarodno sodelovanje in razvoj želimo zaposliti pripravnika/co, diplomiranega/o višjega/o knjižničarja/ko ali bibliotekarja/ko s pasivnim znanjem tujih jezikov - zaželena je angleščina.

Prejemamo 200 naslovov tuje periodike in 300 monografij letno. Gradivo katalogiziramo že tri leta računalniško in našim uporabnikom so na voljo tudi off-line produkti (katalogi).

Vse nadaljnje informacije dobite pri TANJI Kovše, vodji biblioteke, od ponedeljka do petka (9.00 - 12.00 ure). — Mag. Maja Bučar, namestnica direktorja.

Knjižničar v Pionirski knjižnici — določen čas . KOŽ, Enota Pionirska knjižnica, Komenskega 9, Ljubljana, išče knjižničarja (srednja strokovna izobrazba) za delo v izposoji, za določen čas (pribl. 3 mesece). Popoldanski turnus. Informacije: Vojko Zadavec, tel.:061/317-269.

*****

ZBDS

*****

ZANIMIVOSTI Z 2. RAZŠIRJENE SEJE PREDSEDSTVA ZBDS

Seja je bila dne 5.3.1992 v Narodni in univerzitetni knjižnici.

1. Odbor *Kalanovega sklada* je imel 24.1.1992 svojo prvo sejo. Za novega predsednika odbora so člani imenovali mag. P. Južniča.
2. Združenje samostojnih kulturnih delavcev nam je poslalo dopis za vključitev v *Kulturniško zbornico*. Predsednik je imel razgovor z iniciatorjema ustanovitve KZ g. Žabotom in go. Čopičevo; udeležil se je tudi skupščine ZSKD v Cankarjevem domu, na kateri je bila imenovana iniciativna skupina za pripravo gradiv, potrebnih za ustanovitev KZ. Do nadaljnjega ostane ZBDS v Kulturniški zbornici samo opazovalka.
3. *American Library Association* nas obvešča o programu za izmenjavo mladih knjižničarskih strokovnjakov: sporočili naj bi jim, katera knjižnica bi lahko vzela na prakso ameriškega knjižničarja, sami pa nudijo možnost desetim knjižničarjem

iz naše dežele, ki bi bili pripravljene krajši čas (nekaj mesecev) delati v ameriških knjižnicah. Podatke moramo sporočiti do 1. maja. Organizator (*Committee on International exchanges ALA*) ne zagotavlja nobene finančne podpore. (Podrobnejše informacije v Sekretariatu ZBDS)

4. Članska izkaznica bo izdelana predvidoma do sredine marca 1992 (izdelal jo bo BIRO'M, ki tiska *Knjižnico*). Vsa društva, ki so poslala pomanjkljive sezname svojih članov, naj dopolnitve pošljejo čimprej. Podatki o članih (priimek, ime, kraj društva, EMŠO, bodo na nalepkah, ki jih bo izdelovalec vtisnil na prvo stran izkaznice (plastifikacija).
5. Na razpis za sofinanciranje izdaje strokovnih publikacij s področja knjižničarstva, je do predpisanega roka prispelo sedem prošenj. Člani Predsedstva so v celoti podprli poročilo razpisne komisije in sprejeli naslednji sklep:
Namenska sredstva se odobrijo naslednjim prosilcem:
  - CTK (Sekcija ZBDS za specialne knjižnice) za financiranje *zbornika ob 4. strokovnem posvetovanju sekcije jeseni 1992: 60.000 SLT.*
  - Martinu Grumu, bibliografu v NUK, za kritje stroškov pri izdelavi *Bibliografije slovenskih bibliografij* za obdobje 1973-1990: 20.000 SLT.
  - Sekciji ZBDS za šolske knjižnice pri Društvu bibliotekarjev Gorenjske za sofinanciranje publikacije *Knjižničarsko in bibliopedagoško delo šolskega knjižničarja: 70.000 SLT.*
  - Ivanu Kaniču iz Enote za razvoj NUK, za sofinanciranje *prevoda in*

izdaje slovenske verzije ISBD(CF):
50.000 SLT

(Poročilo razpisne komisije je sestavni del zapisnika).

6. Predsednik poroča o dosedanjih pripravah na strokovno posvetovanje ZBDS, ki ga bo (predvidoma) 24. in 25. septembra 1992 organiziralo Društvo bibliotekarjev Ljubljane. Glede na tematiko (*Knjižnice in informacijska politika*) bo smiselno pritegniti k sodelovanju tudi ustrezno družbenopolitično javnost (Ministrstvo za informiranje, MZT, MŠŠ in MK). Programski odbor se je odločil, da poskrbi za vabljenja predavanja in je v ta namen poslal vabila dvanajstim priznanim bibliotekarskim strokovnjakom. Poleg teh pa, seveda, pričakujemo tudi odziv iz naših knjižničarskih vrst. V diskusiji je bil sprejet predlog, da poleg plenarnih oblik pripravimo tudi delo v sekcijah.
7. Predsednik nas je seznanil z novico, da je IZUM postal javni raziskovalni zavod kot infrastrukturni servis KIS/SZTI in nosilec razvoja skupnih osnov knjižničnega informacijskega sistema ter znanstvenega informiranja in komuniciranja v RS. Ustanovitelj je Republika Slovenija.
8. Francka Žumer (šolske knjižnice) je predstavila problem statusa šolskih knjižničarjev, ki morajo po sedanji zakonodaji opraviti dva strokovna izpita, ker na šoli delujejo kot knjižnični in pedagoški delavci. Bilo bi primerno, da se Zavod za šolstvo in Komisija za priznavanje kvalifikacij bibliotekarske stroke NUK dogovorita za "vmesni izpit", ki bi knjižničarjem na šoli omogočal ustrezno vrednotenje obeh poklicev.
9. Društvo bibliotekarjev Maribor javno protestira proti neupravičeno visokim ce-

nam, ki jih NUK zaračunava tečajnikom za usposabljanje za strokovni izpit. Za knjižnice je to velik izdatek, še zlasti, kadar imajo na tečaju hkrati več svojih knjižničarjev, in kadar gre za oddaljene knjižnice, saj pripada knjižničarju poleg tečajnine še pokritje bivanja v Ljubljani. Republiška matična knjižnica na ta način siromaši lastno stroko.

Sklep: protest naj Predsedstvo ZBDS takoj posreduje NUK-u. Člani Predsedstva se strinjajo, da NUK ne more organizirati brezplačnega usposabljanja, vendar naj ponovno razmisli o tečajninah, ki so zares previsoke.

10. Sklep: upokojenci in študentje naj vključno za leto 1992 plačujejo enak članski prispevek (razbremenjen stroškov za revijo *Knjižnica*).

Tomaž Kobe

*****

PREDSTAVLJAMO VAM

*****

SEMINAR SVETOVANJE PRI STRATEŠKEM INFORMACIJSKEM PLANIRANJU V LJUBLJANI

Mednarodni center za podjetja v družbeni lastnini v deželah v razvoju (ICPE) najavlja štiridnevno mednarodno delavnico in seminar na temo: *SVETOVANJE PRI STRATEŠKEM INFORMACIJSKEM PLANIRANJU* v Ljubljani, med 14. in 17. aprilom 1992.

Delavnico organizirajo *Mednarodni center (ICPE)*, Ljubljana, *Drexel Univerza* (Šola za informacijske študije), Philadelphia, ZDA, ter

Mednarodna zveza za informacije in dokumentacijo (FID).

Namen delavnice je pokazati s pomočjo obsežnih praktičnih znanj nekaterih vodečih svetovnih mednarodnih ekspertov s področja informacijske politike, strateškega informacijskega planiranja ter upravljanja z informacijskimi viri, podjetjem v deželah v razvoju ter Vzhodni Evropi, kako naj se spopadejo s številnimi izzivi na področju informacij v času sedanjih korenitih ekonomskih ter gospodarskih reform.

V razvitih deželah je svetovanje na področju informacij priznано kot dejavnost, ki podjetjem pomaga, da se osredotočijo na svoje informacijske probleme, si izoblikujejo informacijsko strategijo, spoznajo nove pristope k informacijskim problemom, kot tudi da izkoristijo nove dosežke informacijske tehnologije. Izkušnje v svetovanju v razvitih deželah na področju informacij lahko pokažejo pot, kako premostiti resne probleme, s katerimi se srečujejo podjetja v razvijajočem se svetu pri upravljanju z informacijami.

Pričakujemo, da bodo na seminarju sodelovali pomembni specialisti z referati, študijami primerov in drugimi materiali, profesorji ter praktiki iz razvitih dežel, dežel v razvoju in iz Vzhodne Evrope.

Naslov za dodatne informacije in registracijo:

Zdravka Pejova, vodja
informacijsko-knjižnične službe,
Mednarodni center za podjetja v
družbeni lastnini
Dunajska 104, 61000 Ljubljana
Tel.: 061 182-331;
Fax: 061 346-389.

KAJ MORAMO VEDETI O VAROVANJU KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Delavce knjižnic vabimo na predavanje z naslovom *Kaj moramo vedeti o varovanju knjižničnega gradiva*, ki ga je pripravila Jana KOLAR, vodja restavratorskega centra NUK. Predstavili vam bomo vzroke za propadanje knjižničnih fondov, načine njihove zaščite in svetovne trende razvoja varovanja teh gradiv. Predavanje je namenjeno delavcem knjižnične stroke, še zlasti tistim, ki se neposredno ukvarjajo s knjižničnim gradivom. Predavanje bo v torek 14. aprila (in če bo dovolj zanimanja - tudi v sredo 15. aprila) v razstavni dvorani NUK, od 10. do 13. ure. Izpolnjene prijavnice (priložene so *Knjižničarskim novicam*) pošljite najkasneje do 6. aprila 1992 na naslov: NUK, Enota za razvoj knjižničarstva, Turjaška 1, Ljubljana.

SREČANJE V PIONIRSKI KNJIŽNICI

Pionirska knjižnica v Ljubljani organizira mesečna srečanja, ki so prvenstveno namenjena knjižničarjem šolskih in mladinskih knjižnic, kar pa ni ovira, da se predavanja v okviru srečanja ne bi udeležil tudi kakšen "laik", ki ga stvar zanima. Tako sem se 11. marca pridružila knjižničarjem na predavanju Marinke Svetina o A(vdio) mediju - sopotniku branja.

Jedro predavanja je tvorila obravnava enega A sredstva - kasete. Na začetku smo se malce ustavili ob pojavu TV kot "nadomestne varuške" in se pogovorili o rezultatih ameriške raziskave *Otroci - družina - TV*.

Kaj je za otroka primernejše: branje ali poslušanje (pravljic oz. zgodb)? Svetinova odgovarja, da je za predšolske najpomembnejše

poslušanje neposrednega pripovedovalca, sledi poslušanje kaset in šele na tretjem mestu je branje, medtem ko je pri šolskih otrocih branje na drugem mestu, poslušanje kaset pa na tretjem.

Na slovenskem tržišču je okoli 300 govornih in glasbenih kaset. Pravljice na kasetah so v glavnem dramatizirane, nekaj pa je tudi branih. Po vsebinski plati bi pravljice lahko razdelili takole:

- ljudske pravljice in priredbe le-teh (Zverinice iz Rezije, Sirota Jerica)
- pravljice, prirejene iz literarnih del (Kekec, Martin Krpan, Ostržek)
- pravljice, narejene samo za radio (znan je slovenski radijski pravljicar Frane Puntar)
- "večne" pravljice za vse generacije (Zvezdica zaspanka)
- posebej velja omeniti Grimmove pravljice in pa pravljice Svetlane Makarovič, ki so med otroci dosegle izredno priljubljenost
- Nekaj je tudi izobraževalnih kaset (Kette, Murn, Cankar; naravoslovnih je malo). Omeniti je potrebno še glasbene kasete (A. Bitenc), ki so dovolj kvalitetne.

Kasete morajo biti tekstovno, glasovno in oblikovno primerne za otroke. Mlade poslušalce morajo bogatiti in jih vzpodbujati k pozitivnim vrednotam. To je dediščina, ki jo dajemo otrokom.

Na tržišču se pojavljajo tudi kasete brez minutaže ali celo brez navedbe avtorstva, kar otežuje delo knjižničarjev, primanjkuje pa tudi kaset za posamezna področja (npr. ekologija).

Otroci zelo radi segajo po kasetah in to je obveza za čim kvalitetnejše (vsebinsko in tehnično) izdelavo in izposojanje le-teh. — Milena Dobnik, štud. bibl.

*****

OBVESTILA

*****

Kadrovska sprememba v NUK. S 15.3. je odšla na letni dopust, nato pa v pokoj, dolgoletna pomočnica ravnatelja NUK (1980-92), bibliotekarska svetovalka ga. Martina Šircelj. Seveda jo bomo bibliotekarji še srečevali, saj je članica kar nekaj komisij in delovnih teles, ki delajo "s polno paro" ravno v teh dneh (sprememba knjižničarske zakonodaje, spremembe izobraževalnih programov za strokovne izpite, pridobivanje kvalifikacij bibliotekarske stroke, gradnja nove univerzitetne knjižnice...). Zaželimo ji še vrsto zadovoljnih, ustvarjalnih in zdravih let v zasluženem pokolu!

Na predlog Strokovnega kolegija je bil s sklepom Knjižničnega sveta imenovan za pomočnika ravnatelja NUK dr. Mirko Popovič. Čestitamo! — Dare Balazič

Novi prostori knjižnice Pravne fakultete. S finančno pomočjo Mesta Ljubljane je postala Knjižnica pravne fakultete bogatejša za približno 250 m² novih prostorov. Obnovili so namreč kletne prostore - kurilnico v stavbi stare univerze. Tja smo preselili ves knjižnični fond od leta 1980 dalje in uredili izposojanje s prostim pristopom. Tloris novega dela knjižnice sicer ni najbolj primeren za ta namen - je premalo pregleden, zato bomo potrebovali za nadzor dodatne delavce. V obnovljenem delu knjižnice smo uredili tudi kotiček za študij. Uporabnik si najnujnejše lahko izpiše tudi med knjižnimi policami, kamor smo postavili nekaj miz. Knjižnica je odprta od ponedeljka do petka in sicer od 8. do 13. ure in od 15. do 18. ure. Vabljeni! — Mira Vrhovnik

Library of Congress razpisuje trimesečni praktikum. Kongresna knjižnica in Fondacija *Soros* razpisujeta trimesečni praktikum v Kongresni knjižnici v Washingtonu, ZDA. Kandidirajo lahko študenti zadnjega letnika bibliotekarstva, bibliotekarji in profesorji knjižničarstva. Obvezno obvladovanje angleščine. Podrobne informacije in obrazce dobite pri Open Society Fund - Slovenija, Rastko Močnik, oddelek za sociologijo, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 12, Ljubljana. Končni rok za prijave je 15. april letos. Program se začne 1. septembra letos in bo trajal dve leti. —

Angleški deskriptorji v ODK JG. V Osrednji družboslovni knjižnici Jožeta Goričarja smo končali dolgotrajno in zahtevno delo - prevod 6304 deskriptorjev iz slovenskega v angleški jezik. Prevod so oteževale značilnosti slovenskega in angleškega jezika (homonimi, sinonimi) in specifične obeh jezikov (v slovenskem jeziku npr. samoupravna terminologija). Dvojezični seznam deskriptorjev bo služil procesu izgrajevanja bibliografske podatkovne zbirke za področje družboslovja in ga bomo nekajkrat letno ažurirali. V prvi fazi je predvidena implementacija seznama deskriptorjev v angleškem jeziku v podatkovno zbirko ODK JG, ki je dostopna preko Računalniškega centra Univerze v Ljubljani (zbirki SOCC in SOCM), kar bo omogočilo uporabnikom iskanje dokumentov tudi z deskriptorji v angleščini. To bo predvsem koristno za tuje študente, pedagoge in raziskovalce iz področja družbenih ved, ki so trenutno v Sloveniji. — Breda Popovič

DEXA '92 . 3. mednarodna konferenca *Database and Expert Systems Applications - DEXA '92* bo od 2. do 4. septembra 1992 v Valencii (Španija). Z uporabo in razvojem podatkovnih baz in ekspertnih sistemov se srečujemo na vseh znanstvenih področjih. Namen konference je predstaviti širok spekter že implementiranih ali pa šele zasnovanih ekspertnih sistemov. Konferenca naj bi izzvenela kot dialog med prakso, uporabniki teh sistemov in delujočimi znanstveniki. Informacije: Prof. dr. I. Ramos, Universidad Politecnica Valencia, Dept. Sistemas Informaticos y Computacion, Apartado 22012, E-46020 Valencia, Spain. Fax: +34(6)3877 359. — Dare Balazič

Podarimo. Podarimo štiri kataložne omare (Mizarstvo Počkaj - Rodik Kozina). Format 125 x 75 mm : 16 predalčkov (2 kom), format 148 x 105 mm : 20 predalčkov (2 kom). Informacije: Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij, INDOK služba, Ljubljana, Dimičeva 12, tel.: 061/182-014 ali 183-261, int. 505. — Vanda Valenčič

Z obiska v Pionirski knjižnici. V okviru predmeta Sodobna organiziranost bibliotekarstva (predavatelj dr. Mirko Popovič) smo študenti 2. letnika bibliotekarstva obiskali že nekaj knjižnic, med njimi tudi Pionirsko knjižnico v Ljubljani. 18. februarja nas je v PK prijazno sprejela ga. Tanja Pogačar. Na hodniku so nas pozdravili otroški in mladinski junaki iz razstavljenih knjig. Najprej smo si ogledali pravljico s pripadajočim inventarjem (blazine, lutke, otroške knjige), hkrati pa izvedeli veliko zanimivega o mladinskih knjižnicah po svetu (Internationale Jugendbibliothek v Münchnu) ter o nastanku in razvoju ljubljanske Pionirske knjižnice. Izposojevalni oddelek nas je presenetil z velikim obsegom ne samo knjižnega, mapak tudi audio gradiva. Ga. Pogačarjeva nam je predstavila oblike dela

z mladimi bralci: poleg ur pravlji in igralnih ur s knjigo pripravljajo tudi knjižne uganke, otroci izbirajo naj- knjigo, ki jih potem tudi razstavijo in povedo, zakaj so jim bile všeč. Delo z mladimi zahteva nenehno dinamiko in iskanje vedno novih, privlačnih oblik ter načinov. Na koncu smo si ogledali še študijski oddelek. Knjižnico smo zapustili z željo, da morda koga izmed nas po končanem študiju sprejme kot svojega sodelavca, in z upanjem, da finančna sredstva ne bodo prehuda ovira pri posodabljanju PK in njeni večji afirmaciji v slovenskem (knjižničnem) prostoru. — Milena Dobnik

Stare knjižne vezave. Od 18. februarja do 6. marca je bila v koprski knjižnici na ogled razstava *Stare knjižne vezave*. Razstavljenih je bilo 50 originalnih starih in zanimivih vezav od 15. do začetka 20. stoletja, fotografije razstavljenih eksponatov ter fotografije o restavriranju gradiva in literatura s področja zgodovine knjige, tiskarstva in restavriratorstva. V okviru te razstave je bilo organizirano predavanje o zgodovini vezav, ki ga je imela restavriratorka mag. Jedrt Vodopivec-Tomažič iz Arhiva Slovenije. Predavanja so se udeležili tudi knjižničarji južnoprimorskih knjižnic. —

V KROŽENJE

KNJIŽNIČARSKE NOVICE, 2(1992), št. 3. YU ISSN 0353-9237.

Izdala in razmnožila: NUK, Turjaška 1, Ljubljana

Uredil: Dare Balazič. Naklada: 500 izvodov.

Na podlagi Mnenja Ministrstva za informiranje Republike Slovenije št. 23/179-92 z dne 16.3.1992 štejejo *Knjižničarske novice* med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3 Zakona o prometnem davku, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 %.

**PRIJAVNICA ZA PREDAVANJE "KAJ MORAMO VEDETI O VAROVANJU
KNJIŽNIČNEGA GRADIVA", NUK, 14. (15.) april 1992 ob 10. uri**

Knjižnica _____

Naslov _____

Telefon _____ Kontaktna oseba _____

Na predavanje prijavljamo naslednje delavce:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Žig in podpis odgovorne osebe:

Prijavnico vrnite na naslov: NUK, Turjaška 1, 61000 Ljubljana.